

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum sit maximum peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

caris secundum communem cursum: quoniam si cum ista admisione fiat quod simplex fornicatio est de se peccatum mortale, multo magis fiat sine ista admisione. Unde amplectenda erat illa responsio, etiam si historia aliter exponi possit, quam non est presentis negotij discutere, cum etiam diuersitas literarum certitudini obstat videtur.

ARTICVLVS III.

Utrum fornicatio sit grauissimum peccatum.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod fornicatio sit grauissimum peccatum. Tanto enim videtur peccatum grauius, quanto ex maiore libidine procedit: sed maxima libido est in fornicatione. dicitur enim in glo. 1. ad Corinth. 7. quod ardor libidinis in luxuria est maximus. ergo videtur quod fornicatio sit grauissimum peccatum.

¶ 2 Præter. Tanto aliquis magis peccat, quanto in rem libi magis coniuuetur delinquit, sicut grauius peccat qui percutit patrem, quam qui percutit extraneum: sed sicut dicitur 1. Corinth. 6. Qui fornicatur, in corpus suum peccat, quod est homini coniunctissimum. ergo videtur, quod fornicatio sit grauissimum peccatum.

¶ 3 Præterea. Quanto aliquod bonum est maius, tanto peccatum quod contra illud committitur, videtur esse grauius: sed peccatum fornicationis videtur esse contra bonum totius humani generis, ut patet ex * prædictis: est

tamen non esse causa per actum fornicarium, ex hoc habetur intentum. s. q. hoc quod est agere contra bonum hominis nascitur, non est in se malum, nec dat actui fornicario grauitatem, sed contra. Nam cum quis sine actu fornicario, vel alio actu culpabili agit contra vitam hominis nascitur, tunc non infert culpabili

liter nocumentum: si autem mediante fornicario actu, tunc infert culpabiliter. ergo nocumentum culpabilitatem recipit ab actu, & non e contra. ergo furti per se, & ex intentione, est in nocumentum proximi: fornicatio non est per se, & ex intentione contra vitam hominis. ergo &c. Sexto, Furtum nominat actuali damni proximi, cum quo non fiat vitilitas proximi: fornicatio non dicit actuali damnum proli, cum qua fiat vitilitas, scilicet nutritio & educatio proli debita conueniens. ergo &c. Septimo, Furtum nihil penitus includit vitilitatis circa proximum: simplex fornicatio quotiens ponit nocumeta hominis nascitur in educatione, ponit bonum eius in esse. ergo &c. Octauo, Fornicatio simplex non est contra vitam hominis nascitur, nec aufer per se ex intentione ea quæ ad conseruandam, & meliorandam vitam spectant, nec intendit per se aliquid, ad quod huiusmodi ablatio necessario sequatur. ergo ratio authoris non uidetur.

SED CONTRA est, quod * Greg. dicit, quod peccata carnalia sunt minoris culpæ, quam peccata spiritalia.

RESPON. Dicendum, quod grauitas alicuius peccati potest attendi dupliciter. Vno modo, secundum se: alio modo, secundum accidens. Secundum se quid attenditur grauitas peccati ex ratione suæ speciei, quæ consideratur secundum bonum cui peccatum opponitur: fornicatio autem est contra bonum hominis nascitur: & ideo est grauius peccatum fm speciem suam peccatis quæ sunt contra bona exteriora, sicut est furtum, & alia huiusmodi. Minus est autem peccatis quæ sunt directe contra Deum, & peccato quod est contra vitam hominis iam nati, sicut est homicidium.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod libido quæ aggrauat peccatum, est quæ consistit in inclinatione volutatis. Libido autem quæ est in appetitu sensitiuo, diminiuit peccatum: quia quæto aliquis ex maiori peccat per se aliquid, ad quod huiusmodi ablatio necessario sequatur. ergo ratio authoris non uidetur.

¶ Ad primum horum negatur sequela. Grauitas namque maior peccati non attenditur penes expressionem in decalogo, ut patet ex eo, quod sodomia est grauius peccatum quam furtum, & tamen non est expressa in decalogo, furtum autem est expressum.

¶ Ad secundum negatur secunda pars antecedentis: quoniam qui fornicatur, sicut certum & determinatum semen emittit, ita certa & determinata proli iniuriatur. Et cum contra hoc arguitur, quia si iniuriatur proli, vel quia &c. respondetur quod nullo illorum modorum, sed quarto modo, scilicet, quia est actus ueneris priuato debito ordine ad bonum proli. Talis autem actus est actus fornicationis, & non est actus iniustitiæ distinctus ab actu fornicationis, ut patet.

¶ Ad tertium dicitur, quod maior non est uera, nisi adiungatur ly eodem modo, ita quod dicatur, Quicquid dat alicui grauitatem culpæ, illud eodem modo, seu sub eadem ratione inuenitur in quocunque alio quod dat grauitatem culpæ illi: sed tunc minor est falsa. Esse enim contra uitam hominis nascitur, ut stat sub deordinata ratione, dat grauitatem culpæ, fornicationi, & cuiusque alteri in quo sic reperitur: sed non sic reperitur in calibatu, in quo etiam inuenitur per accidens, quoniam per se calibatus tendit ad cogitandum quæ Domini sunt.

¶ Ad quartum dicitur, quod fornicator ut sic, infert nocumentum proli in quantum in se est, & teneur non esse causa, quia testatur ad non exercendum actum deordinatum tali priuatione. Responsio autem quæ ibi recitatur, potest reduci ad bonum sensum nunc dictum, & impugnatio nihil ualet. Aduertendum namque est quod bonum, & mala tam nature, quam fortune, non faciunt differentiam actuum, & habituum moralium, nisi præintelligantur ingredi ordinem moralium. Ordo autem moralium ex habitudine ad rationem statuunt: ita quod huiusmodi bonum, uel malum, prout conforme rationi, relictat actum appetitus tam elicium, quam imperatum: ut difforme autem, reddat ipsum malum. Malum ergo humane uitæ potest esse obiectum, & conforme, & difforme rationi: & ideo secundum se nec bonum, nec malum reddit actum

lib. 33. Moral. cap. 11. parum ante medium.

Super Quæstionibus centosima quinquagesima quarta Articulus tertium.

In art. 3. eiusdem 14. q. dubium occurrit ex Martino ibidem in q. 4. circa conclusionem. Fornicatio est peccatum grauius furto, &c. & illius rationem. s. quia est contra bonum hominis nascitur. Arguit ergo contra. Primo, Furtum est expressius contra præceptum Dei datum Moyse, quam fornicatio simplex. ergo. Antecedens probatur, quia furtum expresse continetur in decalogo: fornicatio autem simplex non nisi per viam sequela, si continetur inter illa. Secundo, Qui furatur, facit iniuriam certo & determinato proximo, & reipublice, turbando pacificum statum eius: sed qui fornicatur, nulli determinato proximo facit iniuriam. ergo. Probatur minor, quia si sic, hoc maxime est, ut dicit Thom. quia facit iniuriam homini nascitur: sed hoc non, quia si facit illi iniuriam fornicando, uel hoc facit quia non generat, vel quia non nutrit, uel educat, uel quia illegitimat: sed non primum, ut patet: nec tertium, quia hoc non spectat ad vitam hominis: nec secundum, quia isti actus non sunt actus fornicationis, sed iniustitiæ a quolibet actu fornicationis distincti. Tertio, Quicquid dat alicui actui grauitatem culpæ, illud dat grauitatem culpæ cuiusque actui in quo reperitur: sed esse contra uitam hominis nascitur, non dat calibatu quancunque grauitatem culpæ, in quo tamen per se, & ex intentione reperitur. ergo non dat actui fornicario, in quo est reperitur, non tamen per se, nec ex intentione. Quarto, Iuppósito quod fornicatio inferat nocumentum uitæ homini nascitur, arguitur. Fornicatio non teneur non esse causa huiusmodi nocumenti: fur teneur non esse causa nocumenti. ergo. Si dicatur, quod licet non teneatur non esse causa illius nocumenti, tene-

actum. Nam si malum humanae vitae sumatur, vt conforme recte...

non constat. Apparet autem ex tribus...

si one impulsus peccat, rãd leuius est peccatum: & hoc modo libido...

ciem, quã qui est potentia homo: & secundum hoc etiam homicidium...

Habet ex- profic in li. de honestate mulieru...

AD SECUNDVM dicendum, quod ille qui fornicatur, dicitur peccare in corpore suum...

H ARTICVLVS IIII. Vtrum in tactibus, & osculis, consistat peccatum mortale...

AD TERTIVM dicendum, quod peccatum fornicationis est contra bonum speciei humanae...

I minatur, cum nãd tur qd osculi libidinosi...

Super Quaestione centesimiquingagesima quarta Articulum quartum.

IN articulo eiusdem 144. q. dubia duo difficillima occurrunt...

K...